

200 LET JAVNEGA GLASBENEGA ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM

Letos mineva 200 let od ustanovitve prve javne glasbene šole na Slovenskem, ki jo bo Zveza slovenskih glasbenih šol obeležila z razstavo o glasbenem šolstvu v Slovenskem šolskem muzeju, s slavnostnim koncertom ob 200-letnici slovenskega glasbenega šolstva v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma in s simpozijem ob 200-letnici glasbenega šolstva v prostorih Akademije za glasbo.

Ustanovitev **prve javne glasbene šole leta 1816** je za slovensko glasbeno umetnost zelo pomemben mejnik. Pomeni začetek naglega razvoja slovenske glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti, ki je pripomogla k **emancipaciji slovenskega naroda in prispevala k nastanku lastne države**. Z vzgojo vrhunskih glasbenih umetnikov smo se lahko Slovenci postavili ob bok t. i. velikim kulturnim narodom.

Kljub temu da je v začetku 19. stoletja v nekaterih krogih še vedno veljalo prepričanje, da »glasba rodi le malopridne ljudi«, so ljubljanske oblasti spoznale potrebo po šolanih glasbenikih in s sprejemom statuta 23. marca 1816 ustanovile prvo javno glasbeno šolo, ki je s poukom začela novembra istega leta. V statut so zapisali, da **»se smejo v javno glasbeno šolo sprejemati le revni učenci. Bolj premožni imajo to možnost samo v primeru, da ne presežejo števila 12, medtem ko je za revne določenih 24 mest.«** Pouk za revne učence je bil brezplačen.

Javno glasbeno šolstvo je v 200 letih doživljalo vzpone in padce. Leta **1875** je bila javna glasbena šola priključena glasbeni šoli Filharmonične družbe, vendar je zaradi njenega očitnega podpiranja nemške kulture Glasbena matica leta **1882** ustanovila svojo glasbeno šolo, katere osnovni namen je bil vzpodbujanje slovenske glasbene ustvarjalnosti in poustvarjalnosti in v kateri je **pouk potekal v slovenskem jeziku**. Po letu **1945** so bile vse glasbene šole podržavljene, z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja **leta 1991** pa je bilo glasbenim šolam zagotovljeno enotno financiranje, prav tako so bile omogočene posebne oblike dela z nadarjenimi učenci.

V Sloveniji danes deluje **69 glasbenih šol** (54 javnih in 15 zasebnih), ki izvajajo javno veljavne vzgojno-izobraževalne programe na področju glasbe in plesa. Vanje je vpisanih skoraj 26 000 otrok. V duhu začetkov so dostopne otrokom vseh družbenih slojev, ki izkažejo zadostno mero glasbenih

sposobnosti. Učenci slovenskih glasbenih šol dosegajo **odlične uvrstitve na mednarodnih tekmovanjih** in po končanem šolanju zasedajo mesta v najboljših svetovnih orkestrih.

Ob tako častitljivi obletnici je čas za razmislek, zakaj je potrebno, da kot družba čuvamo pridobitve naših prednikov in ohranjamo javno šolstvo, ki ne glede na socialni status nudi enako možnost izobrazbe vsem njenim članom. Če kot narod obstajamo zaradi kulture, je nujno, da prihodnje rodove še naprej izobražujemo v veji umetnosti, ki najbolj neposredno nagovarja človekova čustva. Ker sistem mreže glasbenih šol v Sloveniji dosega izvrstne rezultate, tako na področju poklicne dejavnosti kot ljubiteljske kulture, si bo Zveza slovenskih glasbenih šol tudi v prihodnje prizadevala, da glasbeno šolstvo ohranja v obliki, kot ga poznamo danes.

200 let javnega glasbenega šolstva bo Zveza slovenskih glasbenih šol obeležila z naslednjimi dogodki:

- z Razstavo o glasbenem šolstvu, katere odprtje bo v četrtek, 10. novembra 2016, ob 18. uri, v Slovenskem šolskem muzeju. Na ogled bo do aprila 2017.
- s Slavnostnim koncertom ob 200-letnici slovenskega glasbenega šolstva, ki bo v nedeljo, 13. novembra 2016, ob 16. uri, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma.
- s Simpozijem ob 200-letnici glasbenega šolstva, ki bo v sredo, 16. novembra 2016, ob 9. uri, v prostorih Akademije za glasbo.